Ålands landskapsregering

Asiakirjan nimi	Kirjeen nro
Lausunto	19 Rk1c
Asian nro	Päiväys
ÅLR 2021/8697	21.10.2021

Viite
HE 136/2021 vp

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Yhteyshenkilö
Helena Flöjt-Josefsson

Asia

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sisäasioiden rahastoista HE 136/2021 vp

Ahvenanmaan maakunnan hallitus on saanut mahdollisuuden kertoa eduskunnan hallintovaliokunnalle näkemyksistään sisäasioiden rahastojen hallinnointia koskevista ehdotuksista Ahvenanmaan maakunnan osalta.

Esityksessä ehdotetaan, että sisäasioiden rahastoilla olisi yhteinen kansallinen ohjelma ja yhteinen kansallinen toimeenpano-ohjelma, joiden kautta sekä valtakunnan että maakunnan toimijoiden hakemuksia voitaisiin hallinnoida ja toimeenpanna. Tämä koskisi sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) kansallista ohjelmaa että sisäisen turvallisuuden rahastoa (ISF).

Sisäministeriö on ehdotettavan lain valmistelun yhteydessä kuullut Ahvenanmaan maakunnan hallitusta sen kannasta maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvien asioiden ja hallinnollisten järjestelyiden hoitamiseksi uudella ohjelmakaudella.

Ahvenanmaan maakunnan hallitus on myös aiemmin kannattanut sisäministeriön ehdotusta aiemman ohjelmakauden 2014–2020 järjestelyiden jatkamisesta. Tuolloin näiden rahastojen hallinnointi siirrettiin valtakunnan viranomaisille sopimusasetuksella. Ehdotus mahdollistaa sen, että ahvenanmaalaiset hankkeet voivat hakea rahastoista avustusta riippumatta siitä, kuuluuko asia maakunnan vai valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Lainsäädäntövallan jakautumisesta valtakunnan ja Ahvenanmaan maakunnan kesken säädetään Ahvenanmaan itsehallintolaissa (1144/1991). Lain lähtökohtana on periaate, jonka mukaan toimivalta hallintoasioissa seuraa lainsäädäntövaltaa. Itsehallintolain 32 §:ssä säädetään järjestelmästä, jonka mukaan valtakunnan hallinnolle kuuluvia tehtäviä voidaan siirtää maakunnan viranomaiselle määräajaksi tai toistaiseksi. Maakunnan hallinnolle kuuluvia tehtäviä voidaan vastaavasti siirtää valtakunnan viranomaiselle. Siirtäminen tapahtuu sopimusasetuksella ja maakunnan hallituksen suostumuksella. Itsehallintolain 32 §:n 3 momentin mukaan tasavallan presidentti antaa sopimusasetukset.

Lakiehdotus sisältää sekä valtakunnan että maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia säännöksiä. Euroopan unionin sisäasioiden rahastot kuuluvat pääosin valtakunnan

lainsäädäntövallan piiriin. Siltä osin kuin ehdotettu laki sisältää maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvia säännöksiä, se ei tulisi sovellettavaksi maakunnassa. Euroopan unionin ohjelmakaudelle 2014—2020 Ahvenanmaan maakuntapäivät hyväksyi lainsäädäntövaltaansa kuuluvilta osin maakuntalain sisäasioiden rahastoista annetun lain soveltamisesta Ahvenanmaalla (Ahvenanmaan säädöskokoelma 8/2017). Maakuntalain lisäksi Ahvenanmaan maakunnalle kuuluvat sisäasioiden kansallisista ohjelmista johtuvat vastuuviranomais- ja tarkastusviranomaistehtävät siirrettiin sopimusasetuksella sisäministeriön hoidettaviksi.

Samaan aikaan tätä hallituksen esitystä koskevan lausunnon antamisen kanssa Ahvenanmaan maakunnan hallitus valmistelee maakuntalakia sisäasioiden rahastoista annetun lain soveltamisesta Ahvenanmaalla.

Ministeri Annika Hambrudd

Erityisasiantuntija Helena Flöjt-Josefsson